

Jaarverslag 2020
Zaans Medisch Centrum
**Samen voor een
gezonde Zaanstreek**

Inhoud

Voorwoord

- 1. Strategie **5**
- 2. Onze kernwaarden **6**
 - Samen **7**
 - Ondernemend **10**
 - Menselijk **14**
 - Expert **19**
- 3. Corona in 2020;
de echte verhalen **24**
- 4. Financiën **34**

Verantwoording

In dit beknopte jaarverslag gaan we vooral in op onze zorgresultaten. Uitgebreide verantwoordingsinformatie over 2020 vindt u op www.jaarverantwoordingzorg.nl

Waar we als klein ziekenhuis groot in zijn

Graag delen we ons jaarverslag 2020 met u. Dit doen we aan de hand van onze kernwaarden:

Samen Ondernemend Menselijk Expert

We nemen u mee door een bijzonder jaar dat in het teken stond van de coronacrisis. Het was een jaar van onzekerheid, onverwachte ontwikkelingen en continu bijsturen met oog voor onze patiënten en voor elkaar. Maar het was ook een jaar waarin we samen veel hebben bereikt.

Grote waardering voor medewerkers en patiënten

Onze missie 'Samen voor een gezonde Zaanstreek' was ook dit jaar sprekend voor de wijze waarop we onze zorg leveren. Hoofdrol speelden alle mede-

werkers die hebben bijgedragen aan de intensieve zorg voor een groot aantal COVID-19 patiënten. De druk op hen was enorm. Afdelingen verhuisden, veranderden en werden soms tijdelijk gesloten. Vele collega's werkten extra uren en zetten zich in op andere afdelingen. Velen zagen het coronaleed van dichtbij.

Ook achter de schermen hebben ondersteunende afdelingen bergen werk verzet om de zorgverlening mogelijk te maken. Ze zorgden voor up-to-date roosters, voldoende beschermingsmiddelen, solide protocollen, voor coronatests bij medewerkers en nog veel meer. Onze dank en waardering voor de spirit en ongekende inzet van iedereen is groot. We hebben als compact ziekenhuis laten zien waartoe we in staat zijn als we als één team de schouders eronder zetten.

Veel waardering hebben we ook voor patiënten en hun naasten. Een bezoek aan een dierbare was plotseling minder vanzelfsprekend. Een patiënt vergezellen tijdens een afspraak ging niet zomaar meer. Minder dringende zorg stelden we uit en soms moesten we patiënten overplaatsen. We beseffen dat deze beslissingen ingrijpend zijn en zijn dan ook dankbaar voor het begrip dat we ontmoeten.

Oog voor ambitie, samenwerking en kwaliteit

Ondanks alle corona-inspanningen hebben we ook gebouwd aan onze ambities. Meer dan ooit waren we in gesprek over de ontwikkeling van zorg. Hoe kunnen we toekomstige ontwikkelingen op constructieve wijze implementeren? En hoe kunnen we de versnelling in innovatie en besluitvorming die de coronaperiode met zich meebracht, behouden? In het afgelopen jaar hebben we digitaal grote stappen gezet. Patiënten regelen nu steeds meer zaken online, en beeldbellen, e-consulten en thuismonitoring namen een hoge vlucht.

De crisis benadrukte hoe belangrijk samenwerking is. In Groot-Amsterdam hebben we plezierig samengewerkt met andere ziekenhuizen en met ketenpartijen als huisartsen, thuiszorg en verpleeghuizen. Dankzij een intensieve uitwisseling van kennis en informatie dragen we allemaal bij aan goede zorg en doorstroming. Trots zijn we ook op de samenwerking met Amsterdam UMC en YOUZ op het gebied van transgenderzorg. Doordat we deze zorg nu ook leveren, helpen we de wachtlijsten hiervoor te verkorten.

In 2020 hebben we de Qmentum-audit op kwaliteit en veiligheid voorbereid. Deze is

in 2021 vrijwel foutloos verlopen – een groot compliment voor het hele ziekenhuis! En ons Slaap Waak Expertisecentrum behaalde zijn accreditatie. Daarmee behoort het tot een select gezelschap van gecertificeerde slaapcentra in Nederland. Dat onze zorg professioneel en hoogwaardig is, blijkt ook uit de 8,4 die onze patiënten ons zelfs in coronatijd gaven.

Onze inzet voor de toekomst

Tijdens de coronacrisis zijn samenwerking, saamhorigheid en solidariteit de sleutels geweest om de zorg goed uit te voeren. Helaas heeft zich dat niet vertaald in een passende financiële vergoeding. Omdat we niet alle COVID-kosten vergoed kregen, heeft het Zaanse Medisch Centrum in 2020 een verlies geleden. We spreken met banken en verzekeraars om deze kosten alsnog vergoed te krijgen. Ondertussen gaat de zorg gewoon door en probeert Nederland de pandemie onder controle te krijgen. Hoe de toekomst ook uitpakt, op het Zaanse Medisch Centrum kan worden gerekend. Met ieders betrokkenheid en inzet bouwen wij samen verder aan een gezonde toekomst.

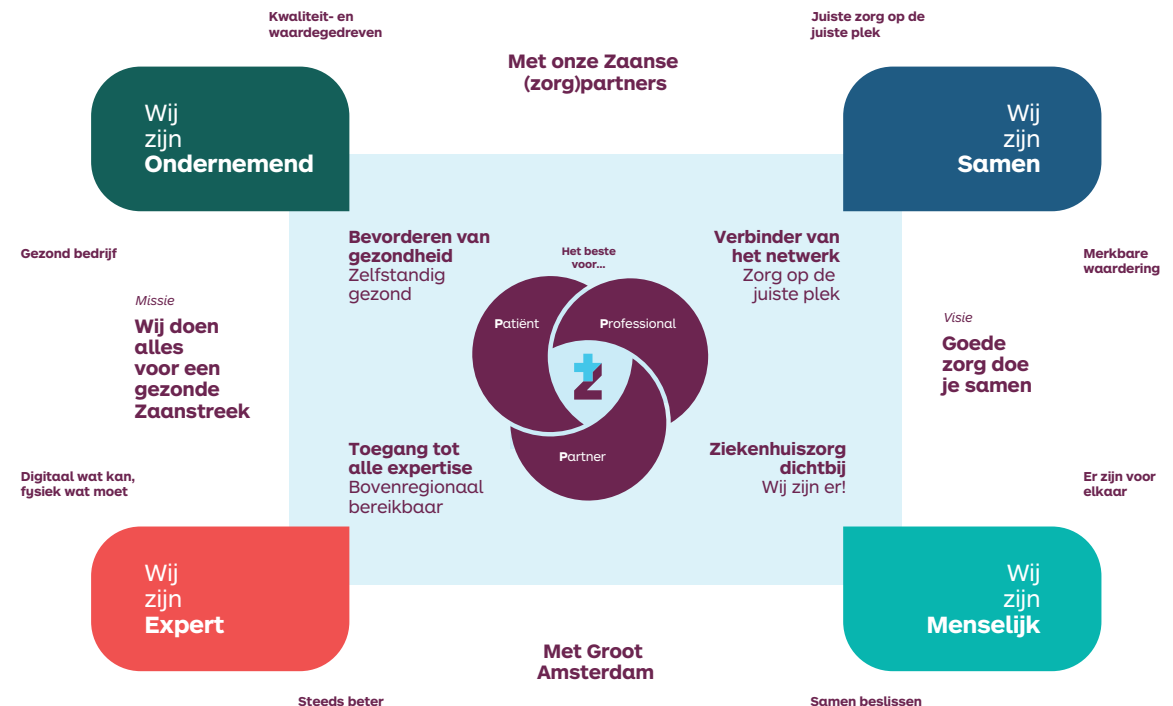
*Hans Feenstra
Peter Littooi*

1. Strategie 2019-2022

Onze strategie is onveranderd: we leveren een werkelijke bijdrage aan een gezonde Zaanstreek. Zelf en met anderen. Om nu en in de toekomst de beste zorg te kunnen blijven leveren aan de inwoners van de Zaanstreek, zetten we naast medische behandeling ook in op het voorkomen van klachten. Of beter gezegd, we nemen de brede verantwoordelijkheid voor de zorg en welzijn voor onze patiënten.

In het Zaans Medisch Centrum werken we daarom continue vanuit een centrale missie:

Samen voor een gezonde Zaanstreek

2. Onze kernwaarden: Samen, Ondernemend, Menselijk en Expert

Het Zaans Medisch Centrum is herkenbaar aan deze kernwaarden:

Wij
zijn
Samen

Samen vormen wij een netwerkorganisatie. Samen realiseren wij de juiste zorg op de juiste plek. Dichtbij als dat kan, verder weg als dat moet. Met een merkbare waardering voor elkaar als professionals.

Wij
zijn
Ondernemend

Wij zijn gedreven door waarde, kwaliteit en innovatie. Altijd op zoek naar kansen en manieren om deze te verzilveren. We willen bijdragen aan gezond leven. Een gezond bedrijf is daarvoor de basis.

Wij
zijn
Menselijk

Wij zijn nuchtere mensen, die er voor elkaar zijn. Die elkaar kennen en begrijpen. En die met elkaar beslissen over wat het beste is.

Wij
zijn
Expert

Wij spelen graag in de voorhoede. Bepalen mee aan de zorg voor de toekomst. Doen digitaal wat kan, fysiek wat moet. En willen steeds beter worden.

*De kernwaarden
in de praktijk:*

Samen in 2020

De 4 grote uitdagingen van ICT

• Beeldbellen voor artsen en patiënten

Veel afspraken op de poli's maakten in 2020 plaats voor een beeldbelconsult tussen specialist en patiënt. De afdeling ICT zorgde ervoor dat de digitale ondersteuning in no-time was gerealiseerd.

• Thuiswerken voor medewerkers

Wie thuis kon werken, moest thuiswerken. Dankzij de inspanningen van ICT ging het Zaans Medisch Centrum versneld van ziekenhuis zonder videoconferencing naar een organisatie met een solide online werkomgeving inclusief Microsoft Teams.

• COVID-portaal voor ziekenhuizen

In verband met een te hoge bezetting moesten coronapatiënten soms worden uitgeplaatst naar een ander ziekenhuis. Met een speciaal COVID-portaal zorgde ICT ervoor dat ziekenhuizen onderling patiënteninformatie konden uitwisselen.

• Informatieverstrekking aan LCPS

Het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS) coördineerde de spreiding van COVID-patiënten over de Nederlandse ziekenhuizen. Dankzij de inspanningen van onze ICT-afdeling beschikte het centrum continu over realtime cijfers van onze bedbezetting.

Regionale samenwerking in de ouderenzorg

Met de groei van het aantal ouderen neemt ook de vraag naar zorg toe. Hoe zorgen zorgorganisaties en zorgverleners ervoor dat ze met een beperkte capaciteit toch alle ouderen kunnen helpen? Sinds 2020 kent Zaanstreek/Waterland een unieke samenwerking in de ouderenzorg. Behalve de organisaties voor verpleeghuis- en thuiszorg en het Zaans Medisch Centrum nemen hier ook gemeenten, patiëntenraden, cliëntenraden, burgervertegenwoordigers en zorgverzekeraars aan deel. Samen hebben ze een brede visie op de ouderenzorg geformuleerd.

Voorkomen van acute zorg

“Eén van de belangrijke thema's waar ons ziekenhuis actief bij betrokken is, is het voorkomen van acute zorg”, vertelt **netwerkmanager care-cure Jaap Meijjer**. “Voor patiënten met een chronische aandoening is het bijvoorbeeld mogelijk om ze met een app op afstand te monitoren en ze te ondersteunen om zich aan leefstijladviezen te houden. Door monitoring op afstand kunnen we voorkomen dat hun gezondheid ontspoorde en dat ze op de spoedeisende hulp terechtkomen.”

Gebruikmaken van elkaars kennis

“Samen met gemeenten en huisartsen willen we deze kwetsbare groep scherper in de gaten houden. Wat speelt er achter de voordeur? Door van elkaars kennis gebruik te maken, voorkomen we onnodig leed voor ouderen, en gaan we zorgvuldig om met de capaciteit van de zorg.”

“Samen onnodig leed voor ouderen voorkomen.”

Samenwerking met Amsterdam UMC krijgt steeds meer vorm

In 2019 hebben Amsterdam UMC en het Zaans Medisch Centrum een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. De samenwerking krijgt steeds meer vorm. Zo hoeven patiënten met longkanker voor immunotherapie niet meer naar Amsterdam en is er een samenwerking op het gebied van colonchirurgie bij dikkedarmkanker.

Sinds 2020 hebben de ziekenhuizen elkaar gevonden in de transgenderzorg. Samen met GGZ-instelling Youz behandelt het Zaans Medisch Centrum nu 50 jongeren per jaar met genderdysforie. Daarnaast biedt het ziekenhuis ook nazorg aan transvolwassenen voor wie geen chirurgische behandeling in Amsterdam UMC meer gewenst of nodig is.

Hectisch jaar voor intern uitzendbureau “We hebben alles uit de kast getrokken”

Hoe zorgen we ervoor dat we de juiste mensen op de juiste plek hebben, zodat coronapatiënten de juiste zorg krijgen? Met die vraag hield het interne uitzendbureau zich in 2020 voornamelijk bezig.

Coördinator Anita van Dijk:

“Het was een bizar jaar. Voor de verpleegunit en IC hadden we extra verpleegkundigen nodig, maar waar haal je die vandaan? We hebben alles uit de kast getrokken.”

“In de eerste golf konden we medewerkers van de operatiekamers inzetten, omdat de operaties waren afgeschaald. Voorafgaand aan de tweede golf hebben we mensen opgeleid tot IC-buddy. We kregen aanmeldingen van buiten, van bijvoorbeeld ambulancemedewerkers, die wilden helpen. Verpleegkundigenuitzendbureaus hebben ons extra handen geholpen. En zelfs vanuit de veiligheidsregio is er meegedacht. Natuurlijk was niet alles te regelen, maar ik kijk er met een goed gevoel op terug. We hebben het echt samen voor elkaar gekregen.”

Specialisten en verpleegkundigen springen massaal bij op COVID-units

Boris Kanen.

Toen het aantal coronapatiënten in maart 2020 flink toenam, kwamen **Boris Kanen, voorzitter van de medische staf**, en de andere leden van het crisisbeleidsteam al snel tot één conclusie: “Dit gaan we met de normale bezetting niet bolwerken. Daarom hebben we andere afdelingen en specialismen gevraagd om te helpen.” Mede dankzij de roosterhulp van HRM konden alle COVID-units tijdens de eerste en tweede golf rekenen op voldoende helpende handen.

Supervisie

Terwijl de een direct de mouwen opstroopte om te helpen, moest de ander nog een drempel over:

“Sommigen vonden het spannend en voelden zich niet veilig. Anderen vonden zichzelf minder geschikt, omdat het een totaal ander vakgebied betrof. Met de supervisie van longartsen, internisten en intensivisten konden we hen toch enig comfort bieden.”

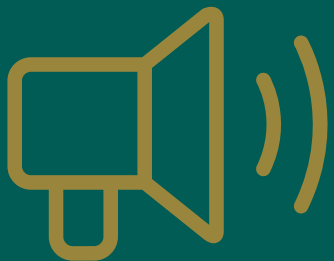
Flexibiliteit

Een extra pluim verdienen wel de arts-assistenten. Zonder hun gigantische inzet hadden we het er niet zo goed van afgebracht.”

“Ik kan niet anders zeggen dan dat we dankzij de flexibiliteit van iedereen samen een topprestatie hebben geleverd.”

Ondernemend in 2020

Verpleegkundigen meer 'in the lead'

In 2020 veranderde er veel voor de Verpleegkundigen Advies Raad (VAR). Een nieuw bestuur trad aan, de naam veranderde in Verpleegkundigen Raad (VR) en de raad kreeg een nieuwe positie met meer zeggenschap.

Vicevoorzitter Eva Jaspers: "We hebben het woord 'advies' in onze naam laten varen. Voorheen was het zo dat het management nieuw beleid voordroeg, waarna wij er een advies over mochten geven. In de nieuwe structuur zit de VR vooraan in de besluitvorming. Doordat we vanaf het begin meepraten, kunnen we direct onze kennis en ervaring als verpleegkundigen delen. Daar profiteren het ziekenhuis en de patiënten van, maar ook wij als verpleegkundigen. We zijn nu meer 'in the lead!'"

"De KNO-zorg moet door"

KNO-artsen houden zich dagelijks bezig met problemen van keel en neus. En dat zijn precies de terreinen waar het coronavirus zich bevindt. Ondanks het grotere besmettingsrisico zorgden **Eelco Kummer** en collega's er toch voor dat de spreekuren deels konden doorgaan. "Zeker in het begin was er geen waterdicht hygiëneprotocol. Ondanks overleg met de KNO-vereniging en andere ziekenhuizen bleef het een puzzel die we naar ons beste geweten hebben ingevuld."

Gewapend met masker, spatbril en handschoenen zag Kummer die patiënten die de zorg echt nodig hadden. "Je hebt patiënten bij wie zich de klachten opstapelen als je niets doet. Die moet je helpen. En soms zijn er ook patiënten die lichamelijk uiteindelijk niets blijken te mankeren, maar wel moeten worden gerustgesteld. Als je daar geen aandacht aan schenkt, wordt het psychisch leed alleen maar groter. We zijn er voor de mensen en daar hoort die zorg ook bij."

Luscii-app helpt COPD-patiënten op afstand te monitoren

Voor COPD-patiënten is er niets erger dan een longaanval. Soms zorgt dat zelfs voor opname in het ziekenhuis. Het COPD-team spant zich in om (her)opnames door longaanvallen te voorkomen. De nieuwe Luscii-app bij COPD helpt daarbij. Patiënten beantwoorden vragen, zodat **verpleegkundig specialist Linda Brandjes** en **longverpleegkundige Carla van der Spek** hen goed in de gaten kunnen houden.

Linda Brandjes.

Ingrijpen als dat nodig is

Linda Brandjes: "Door de resultaten met elkaar te vergelijken zien we of er sprake is van een stabiele of instabiele situatie. Gaat het niet goed, dan kunnen we ingrijpen. De longverpleegkundige kan dan bijvoorbeeld aangeven dat de patiënt speciale medicijnen mag gebruiken."

Carla van der Spek.

Op afroep

"Als de inzet van de app goed blijft lopen, kunnen we in de toekomst de vaste controleafspraken bij de longarts misschien vervangen door afspraken op afroep. We zien nu al een groep patiënten die goed weet wat ze nodig heeft. We bieden hen ondersteuning op de momenten dat het ertoe doet. Op de overige momenten kunnen wij weer andere mensen helpen."

De juiste transgenderzorg op de juiste plek

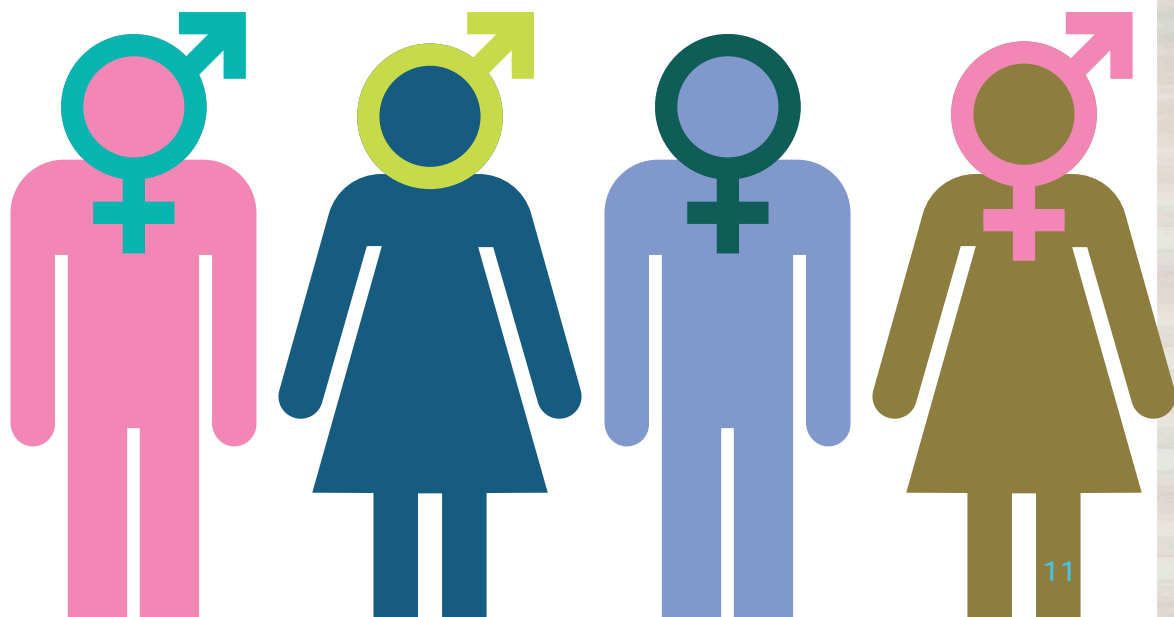
De wachtlijsten en wachttijden voor transgenderzorg zijn erg lang in Nederland: voor jongeren alleen al zo'n 700 dagen. Reden voor het Zaans Medisch Centrum, Amsterdam UMC en GGZ-instelling Youz om – met support van de zorgverzekeraars – de handen ineen te slaan.

Vijftig jongeren

In 2020 is de opening van de transgenderpoli in Zaandam voorbereid. Sinds maart 2021 helpen Youz en het Zaans Medisch Centrum nu vijftig jongeren per jaar met genderdysforie. Naast de zorg voor transjongeren biedt het ziekenhuis inmiddels ook nazorg aan transvolwassenen voor wie geen chirurgische behandeling in Amsterdam UMC meer gewenst of nodig is.

Genderteam Amsterdam UMC

De behandelaars in Zaandam onderhouden nauwe banden met het genderteam van het expertisecentrum in het Amsterdam UMC. Het team doet veel wetenschappelijk onderzoek en deelt hun kennis, richtlijnen en protocollen.

Kinderarts Ilse Hellinga weet als geen ander hoe belangrijk dit initiatief is: "Ik heb bij het genderteam in het Amsterdam UMC gewerkt. Het ging me aan het hart dat patiënten die in de bloei van hun leven staan – in de puberteit – jaren in de wachtstand moesten staan en onnodig psychisch moesten lijden. Als je dan zag wat die behandeling met remmers voor hen en hun ouders deden... Het hele gezin bloeide daarvan op. Juist daar doe je het voor. Ik hoop dat wij met ons gezamenlijk initiatief kunnen bijdragen aan kortere wachttijden."

Qmentum- accreditatie tijdelijk verlengd

Hoe kunnen we wat we vandaag doen, morgen nog beter doen? Om de kwaliteit en veiligheid op een zo hoog mogelijk niveau te houden, voert Qualicor Europe (voorheen NIAZ) regelmatig een audit uit volgens het normenkader van Qmentum Global. De Qmentum-audit checkt of we aan de strenge internationale normen voldoen. Door de coronapandemie kon de audit in 2020 niet doorgaan. Wel werd onze accreditatie tijdelijk verlengd. In 2021 heeft de externe audit weer plaatsgevonden volgens een aangepast model.

Naast externe toetsing zorgt het Zaans Medisch Centrum ook intern voor een continue monitoring van de kwaliteit. In 2020 hebben we dat onder meer gedaan via verbeterteams en met flitsaudits (zie pag. 19).

HRM: het jaargesprek herzien

De opzet van het jaargesprek tussen leidinggevende en medewerker is herzien. Het staat meer in het teken van ontwikkeling en opleiding en richt zich ook op de toekomst. In de nieuwe module Performancemanagement kunnen leidinggevende en medewerker het gesprek digitaal voorbereiden en vastleggen.

Pilot

In 2019 deden enkele afdelingen mee aan een pilot. In 2020 is het nieuwe jaargesprek verder uitgerold. Vanaf 2021 maken alle afdelingen gebruik van de module. Die biedt ook de mogelijkheid om managementinformatie te genereren over de jaargesprekken.

Mooie jaarcijfers

Het percentage jaargesprekken kwam in 2020 uit op 66%. Gezien de coronapandemie zijn wij tevreden met deze uitkomst.

66%

Menselijk in 2020

Patiënttevredenheid naar 8,4!

Met patiënttevredenheidsonderzoeken gaan we na of patiënten onze inspanningen waarderen. Op de poliklinieken vragen we hen jaarlijks naar hun ervaringen. Dat leverde in 2020 maar liefst een 8,4 op. Een bijzondere prestatie zeker in coronatijden.

De 2020-inspanningen van onze afdeling Service

- **Doorvertaling van overheidsmaatregelen**

Anderhalve meter afstand, één bezoeker per dag per patiënt – de overheid kwam in 2020 met vele coronamaatregelen. De afdeling Service vertaalde ze door naar de ziekenhuisomgeving. Looprichtingen werden bijvoorbeeld aangegeven, desinfectiepalen voor handreiniging kwamen op strategische plekken te staan, en zitmeubilair werd waar nodig weggehaald of afgeplakt. Daarnaast werden er medewerkers ingehuurd om patiënten en bezoekers te wijzen

op de anderhalve meter afstand en andere regels. Ook kwam er – in een gezamenlijk initiatief van Service en ICT – een registratiesysteem waarin bezoeken werden vastgelegd.

- **Inkoop: verwerving persoonlijke beschermingsmiddelen**

Maar liefst twee inkopers hadden er in de COVID-crisis een dagtaak aan: het inkopen van persoonlijke beschermingsmiddelen als mondklappers, isolatiejassen en handschoenen. Behalve de grotere hoeveelheden was het ook een uitdaging om de juiste kwaliteit te vinden. Mede dankzij een continue afstemming met de Deskundige Infectiepreventie, de Deskundige Steriele Medische Hulpmiddelen en Logistiek is het Zaans Medisch Centrum gedurende de gehele

COVID-crisis van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen voorzien.

- **Logistiek: tijdelijk uitgiftepunt beschermingsmiddelen**

Zorgmedewerkers mochten gedurende de COVID-crisis absoluut niet misgrijpen wat persoonlijke beschermingsmiddelen betreft. Normaal gesproken worden deze middelen gedistribueerd vanuit het Centraal Magazijn in Wormerveer. Om de beschikbaarheid in deze hectische tijd 24/7 te kunnen garanderen, heeft de afdeling Logistiek een tijdelijk uitgiftepunt in het ziekenhuis ingericht.

Resultaten patiënttevredenheidsonderzoek poliklinieken

2018: 8,2 2019: 8,3 2020: 8,4

Mental Support Team vangt patiënten, medewerkers en familie op

Het is nogal wat wanneer je als patiënt alleen op de intensive care ligt. Wanneer je als familielid niet bij je naaste kunt zijn. Of wanneer je als medewerker ondanks je inzet ernstig zieke coronapatiënten niet kunt redden. In zo'n situatie kan mentale ondersteuning meer dan welkom zijn. Alle reden voor managers, hoofden en medewerkers van de psychisch-sociale en geestelijke zorg binnen het Zaans Medisch Centrum om de krachten te bundelen in het Mental Support Team.

Geestelijk begeleider Nel Bartlema: "Aanvankelijk werden we nog gevraagd om thuis te werken, maar dat voelde niet goed. We waren erg blij toen we vanaf 1 april in het Mental Support Team onze bijdrage kon leveren."

Ervaringen delen

De psychologen in het team richtten zich vooral op de medewerkers. "Zij waren bereikbaar via een noodnummer en gingen twee keer per week naar de Spoedeisende Hulp, Intensive Care en COVID-afdeling. Zo konden medewerkers tijdens de overdracht hun ervaringen delen."

Nel Bartlema.

"Mijn collega en ik waren er vooral voor de geestelijke zorg aan familie van patiënten op de IC. Zij mochten tijdenlang helemaal niet op bezoek komen. In die abnormale omstandigheden van geen bezoekers in het ziekenhuis waren wij veel meer dan anders een verbindende schakel tussen familie en patiënten. Tegelijkertijd waren ook onze maatschappelijk werkers telefonisch bereikbaar voor ongeruste familieleden thuis."

Opgang van elkaar

Soms moesten de leden van het supportteam er ook voor elkaar zijn: "Sommige situaties en voorvallen waren ook heel heftig voor ons. Op die momenten hebben we elkaar gelukkig goed kunnen opvangen."

Ondanks dat de grootste taak er inmiddels opzit voor het Mental Support Team, is er nog wel alle aandacht voor de nazorg aan nabestaanden: "Onze maatschappelijk werkers hebben de afgelopen tijd gebeld met de mensen die door corona hun dierbaren verloren. Alleen al het initiatief vanuit het Zaans Medisch Centrum met de vraag hoe het met ze is en of maatschappelijk werk iets voor hen kan betekenen, stellen zij zeer op prijs."

"We bellen met alle nabestaanden."

Bij de beste 10 van Nederland

Het Zaans Medisch Centrum behoort volgens ZorgkaartNederland tot de beste tien ziekenhuizen van Nederland. Waarderingen van patiënten en zorgverleners op zorgkaartnederland.nl leidden tot deze hoge positie in de Top 2020 voor ziekenhuizen. We scoorden een gemiddeld waarderingcijfer van een 8,8.

Waarderingcijfers ZorgkaartNederland:

2018: 7,9
2019: 8,1
2020: 8,8

zaans medisch centrum

“Alle giften waren bijzonder”

Dat heel Nederland achter de ziekenhuizen stond, was vooral aan het begin van de coronacrisis goed merkbaar. Ook het Zaans Medisch Centrum werd een warm hart toegedragen. Dat leidde tot een stroom aan cadeaus, giften, maaltijden en nog veel meer. **Debby Schuur**, normaal gesproken veiligheidscoördinator, legde zich samen met **René Heinen** toe op een zo eerlijk mogelijke verdeling binnen het ziekenhuis en een bedankje naar de gulle gevers. “Van lokale bewoners en ondernemers tot landelijke organisaties – we kregen zoveel zomaar aangeboden. Het was hartverwarmend.”

Steun van Zaankanters

Hoewel ze nadrukkelijk meldt dat elke gift bijzonder was, licht Debby er een paar uit: “Vele Zaankanters brachten ons vuurwerkbrillen, mondkapjes en overjassen toen er een tekort was aan beschermingsmiddelen. Omdat de mondkapjes soms veel te strak zaten, maakten sommigen met hun 3D-printer speciale bandjes voor ons. En dan zijn er nog al die brieven, tekeningen en zelfgemaakte kaartjes met lieve woorden, bijvoorbeeld van basisschoolleerlingen. We hebben ze allemaal opgehangen bij de personeelsingang.”

Fruit, paasbrood en sushi

“Ook waren we heel blij met de support van winkelgiganten tot lokale ondernemers. Maandenlang bezorgde een grote supermarktketen twee keer per week een vracht aan fruit. Op eerste paasdag kwam de lokale bakker paasbrood bezorgen. En wekelijks werd er sushi bezorgd op de SEH. Ook waren er bedrijven die spullen in bruikleen gaven, zoals een massagestoel, relaxfauteuil en slaapcapsule.”

Superblij

René en Debby konden overigens niet alle giften aannemen. “Soms past iets niet bij de zorg, zoals een frietkraam. Soms gaat het de gever vooral om de publiciteit. En dan weer moesten we iets afwijzen vanwege de hygiëne. Maar meestal waren we er superblij mee.”

De Patiëntenraad in 2020

Ook voor de Patiëntenraad (PTR) was 2020 met geen enkele jaren ervoor te vergelijken. Standaardprocessen kregen vanwege de pandemie ineens een volledig andere dimensie. Een uitdaging voor de PTR om alle ontwikkelingen op de voet te volgen. De raad moest net als staf en medewerkers met andere ogen naar situaties kijken. Naast het helpen bij handhaving van de zorgkwaliteit vergde het ook meedenken over oplossingen.

Onderwerpen waaraan de Patiëntenraad een succesvolle bijdrage leverde:

- De Patiëntenraad (PTR) nam het initiatief om via het Patiëntenpanel in kaart te brengen hoe patiënten de periode van de eerste coronagolf hadden ervaren. Het beeld was eenduidig positief.
- De PTR nam deel aan overleggen met patiëntenraden in de regio rond het programma “de juiste zorg op de juiste plaats”.
- Opnieuw besteedde de PTR aandacht aan het onder controle krijgen van de resistente NDM-bacterie, die zich in het ziekenhuis manifesteerde.
- De PTR dacht intensief mee over de samenwerking tussen Amsterdam UMC en het Zaans Medisch Centrum op het gebied van transgenderzorg.
- Met de Raad van Bestuur kwam de PTR een nieuwe medezeggenschapsregeling overeen.
- De PTR werkt aan een verbetering van logistieke trajecten, zoals het vervoer over het ziekenhuisterrein en de beschikbaarheid van rolstoelen.

Expert in 2020

Alle hens aan dek voor de Medisch Instrumentele Dienst

Met de groei van het aantal corona-patiënten moest ook het Zaans Medisch Centrum het aantal IC-bedden uitbreiden. Samen met de afdeling ICT richtte onze Medisch Instrumentele Dienst intensivecare-plekken in op de verkoeverafdelingen. De dienst zorgde voor beademingsapparatuur, infuus-pompen, flowmeters en al die andere belangrijke apparatuur om patiënten zo goed mogelijk te helpen. Daarbij zorgde ICT voor de benodigde netwerkaansluitingen en systeem-inrichting.

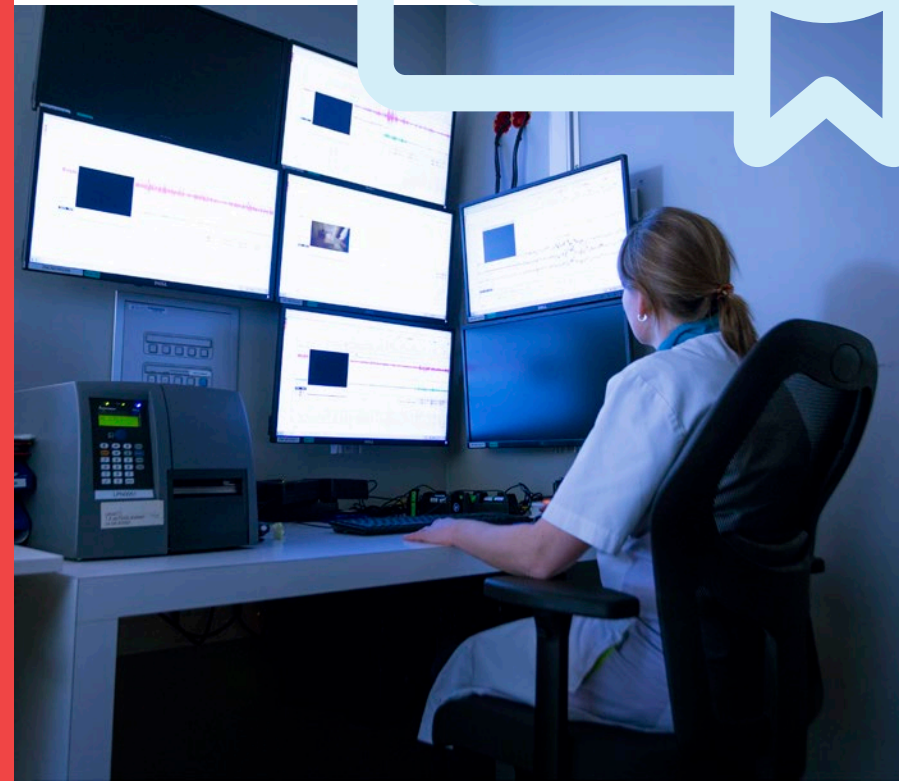
Flitsaudits: veilig terug naar de reguliere zorg

Om de reguliere zorg na de eerste coronagolf weer veilig op te kunnen starten, zette de afdeling Kwaliteit en Veiligheid in 2020 de flitsaudit in. **Kwaliteitsadviseur Erwin Steenbergen:** “In het ziekenhuis hebben we verschillende veiligheidsmaatregelen genomen. Om zeker te zijn dat die maatregelen in de praktijk ook werken, hebben we elke dag flitsaudits gehouden.”

“In een half uur bezoek je dan verschillende afdelingen en algemene ruimtes. Op de meeste plekken ging het goed. Soms waren er wat aanpassingen nodig. Het team dat verantwoordelijk is voor de veiligheidsmaatregelen, pikte dit meteen op. Signaleerden wij een knelpunt op de ene dag, dan was het de volgende dag vaak al opgelost – soms nog op dezelfde dag.”

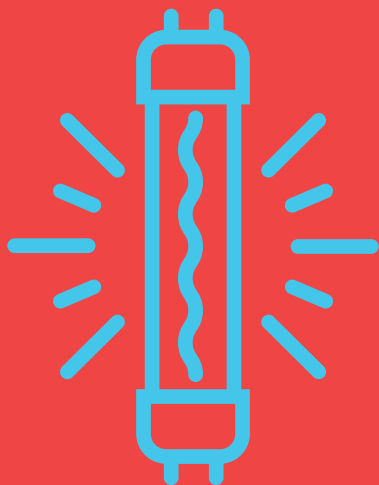
Europese certificaten

De expertise in het Zaans Medisch Centrum op het gebied van slaap-waakzorg blijft ondertussen groeien. In 2020 behaalde **longarts Frederike Oomen** het Europees certificaat somnoloog en een aantal laboranten van het Slaap/Waak Expertisecentrum behaalde het Europees certificaat sleep technologist. De European Sleep Research Society (ESRS) geeft de certificaten uit.

Desinfectie met UVC-licht maakt hergebruik mondkmaskers mogelijk

De coronapandemie leidde wereldwijd tot een grote schaarste aan persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals FFP1 mondkmaskers. Het Zaan Medisch Centrum heeft een desinfectiemethode met UVC-licht ontwikkeld om deze mondkmaskers opnieuw te kunnen gebruiken.

De methode betekende een doorbraak in tijden van schaarste. Per dag konden we zulke grote aantallen maskers steriliseren dat we ook andere zorginstellingen en zorgaanbieders konden helpen.

Accreditatie voor Slaap/Waak Expertisecentrum

Het Slaap/Waak Expertisecentrum is sinds februari 2020 officieel geaccrediteerd door de Slaapgeneeskunde Vereniging Nederland (SVNL). Neuroloog-somnoloog **Lonneke de Lau**: "Zo'n accreditatie is feitelijk een kwaliteitskeurmerk. Het is voor ons een enorme erkenning én de bevestiging dat de kwaliteit van onze slaapzorg en de zorgprocessen goed op orde zijn. Met de accreditatie behoren we tot het selecte gezelschap van gecertificeerde slaapcentra in Nederland."

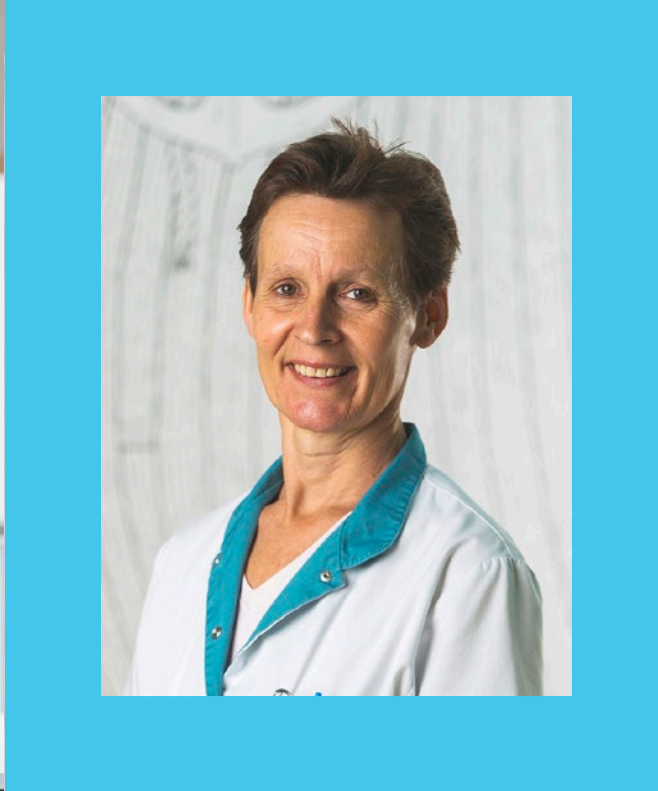
"Veel mensen nemen hun slaapstoornissen voor lief, terwijl ze wel degelijk te behandelen zijn. Het is mijn missie om daar bij nog meer behandelaars aandacht voor te vragen. Want iedereen verdient een goede nachtrust."

Lonneke de Lau (tweede rechtsonder op trap) samen met een aantal collega's van het Slaap/Waak Expertisecentrum.

3. Corona in 2020; de echte verhalen!

Samenhang, emotionele verhalen en bijzondere herinneringen aan patiënten. Eigen ervaringen en mooie samenwerkingen.

*Corona
in 2020:*

Intensivist Martijn Hoeksema en IC-verpleegkundige Ton Blom over hun werk op de IC:

“Uit alle hoeken en gaten van het ziekenhuis kwamen collega’s ons ondersteunen”

Tijdens de eerste, tweede en derde coronagolf zetten intensivist Martijn Hoeksema en IC-verpleegkundige Ton Blom zich vol overgave in voor de coronapatiënten op de intensive care. ***Hoe was deze periode voor hen? En wat staat hen nog bij?***

Martijn Hoeksema herinnert het zich nog goed. “Eerst was corona nog een beetje ver van je bed, totdat opeens de eerste patiënten binnendruppelden. En dat ‘binnendruppelen’ werd al snel ‘binnenstromen.’” Ton Blom vult aan: “Alle bedden op de IC waren opeens bezet. We hebben plaats moeten maken op de recovery om iedereen kwijt te kunnen. Zo gingen we opeens van zes naar veertien IC-bedden. Daarnaast moesten we nog veel patiënten per ambulance naar een ander ziekenhuis laten brengen.”

Een raar ziektebeeld

Pratend over de coronagolven die op hen afkwamen, gebruiken beiden vaak het begrip ‘indrukwekkend’. Martijn: “Wat me nog steeds verbast, is het rare ziektebeeld van COVID-19. Patiënten zijn heel erg ziek, hebben een laag zuurstofgehalte en ademen dertig tot veertig keer per minuut. En toch ervaren ze het niet als benauwdheid. Bij patiënten met een longontsteking of ernstig hartfalen kun je meestal geen gesprek meer voeren. Als je coronapatiënten spreekt, zeggen ze bijna allemaal dat

het goed gaat en dat ze niet naar de IC hoeven.”

“Daar zit natuurlijk ook een deel angst bij. Mensen waren soms zo bang voor de IC. Daarom ging ik op een gegeven moment maar naar de COVID-afdeling om alvast kennis te maken en uit te leggen dat het niet het einde van de wereld hoeft te betekenen.” En dat bleek ook wel tijdens de eerste golf: “Opmerkelijk veel coronapatiënten hebben het toen gehaald. Dat heeft ook te maken met de gesprekken die we voerden met patiënten op hoge leeftijd en/of met onderliggende aandoeningen. Sommigen zagen van opname op de IC af.”

Aangrijpend

Tijdens de tweede en derde golf zorgden ontstekingsremmers zoals dexamethason ervoor dat minder mensen naar de intensive care moesten. Martijn: “De patiënten die nog wel op de IC lagen, waren wel veel zeker. Die kregen naast corona

nog veel extra infecties en complicaties. In de eerste golf lagen mensen gemiddeld een maand bij ons. Nu hebben we een patiënt die al ruim 150 dagen bij ons is en telkens wordt teruggeworpen. Vanmiddag ga ik met hem mee in een wens-ambulance naar zijn huis. Dan kan hij even bij zijn familie zijn.”

Of ze zelf angst hadden voor het coronavirus? Ton Blom: “Thuis denk je er wel over na. Hoeveel risico loop ik? Wat houd ik er zelf aan over? Maar eenmaal op de IC ben je daar niet mee bezig. Veel erger was de situatie voor de patiënten en hun familie. Die moesten elkaar bij de voordeur gedag zeggen en konden elkaar een hele tijd niet zien. Vooral wanneer mensen nog jonge kinderen hebben, dan grijpt je dat wel aan.”

Hulp van vele collega’s

Beiden maakten vele extra uren. Martijn: “Met de vier intensivisten hebben we onszelf zo ingeroosterd dat er 24 uur per dag iemand aan-

wezig was. Dat was best pittig, maar omdat je het met elkaar doet, krijg je er ook energie van.” Gelukkig konden Martijn en Ton rekenen op de hulp van vele collega’s.

Martijn noemt onder meer de anesthesiologen. “In ons ziekenhuis hebben we het geluk dat ze allemaal al voorwachtdienst deden op de IC. We hadden dan ook veel ondersteuning aan deze ervaren IC-dokters. En laten we de apotheek niet vergeten. Zij namen de IC-verpleegkundigen veel werk uit handen, bijvoorbeeld door spuiten klaar te maken.”

Ton was verguld met de hulp van vele buddies: “Uit alle hoeken en gaten kwamen mensen naar onze afdeling om ons te ondersteunen. Dat betekende voor mij wel een hele andere manier van werken, maar het is vooral heel mooi om te zien dat iedereen de schouders eronder zet.”

Support van buitenaf

Zeker in het begin van de coronacrisis kwam de support ook van buitenaf.

Ton: “We kregen maaltijden, kaarten, bloemen – velen droegen ons een warm hart toe. Die support brokkelde wel een beetje af in de tweede en derde golf. Toen groeide het aantal berichten op social media en in het nieuws die de situatie bagateliseerden. Dat vond ik wel jammer.”

Martijn herkent dat: “Tijdens de eerste golf voelde het als een vijfkilometerloop, waarbij iedereen je aan de kant stond toe te juichen. Bij de derde golf was het meer een marathon waarbij de eindstreep steeds

verder werd gelegd en het publiek al naar huis was. Tegelijkertijd begrijp ik ook wel dat de support vanuit de maatschappij minder werd. Voor heel veel mensen, zoals mijn eigen kinderen, is corona niet direct levensbedreigend en toch wordt hun leven enorm ingeperkt.”

*Martijn:
“Soms had je
patiënten,
waarbij je
je afvroeg:
is dit nog wel
met het leven
verenigbaar?”*

Om nooit meer te vergeten

Veel dankbaarheid is er van de patiënten die ze weer beter mochten maken. Ton: “Vandaag sprak ik nog een patiënt die maandenlang bij ons op de IC was. Toen lag hij er nog als een blaadje bij en nu komt hij opeens weer binnenlopen met een paar kilo’s op zijn buik.”

Martijn: “Soms had je patiënten, waarbij je je afvroeg: is dit nog wel met het leven verenigbaar? Ik kan me nog herinneren dat we een partner er al bij hadden geroepen, omdat we niet wilden dat ze te laat zou komen. Ze was erbij toen we met z’n allen het gevecht voerden. Later liet ze ons weten hoe diep ontroerd ze was over hoe het we deden en met hem omgingen. De man is er gelukkig goed doorheen gekomen en kon tijdens het nagesprek nog precies vertellen hoe die periode op de IC voor hem was. Dat zijn momenten, die vergeet je nooit meer. Die dankbaarheid is echt prachtig.”

Deskundige infectiepreventie Christine Bank: “Zorgen wegnemen door goede informatie”

In haar dagelijks werk richtte deskundige infectiepreventie Christine Bank zich al op het voorkomen en beperken van ziekenhuisinfecties. Toen het coronavirus zich aandeed, was er voor haar expertise een hoofdrol weggelegd.
Hoe heeft zij het jaar 2020 ervaren?

Als ‘vakidoot’ volgde Christine de ontwikkelingen rond het coronavirus al, nog voordat in Nederland de eerste besmettingen werden gemeld. “We wisten binnen ons vakgebied wel dat zo iets een keer zou gebeuren. De vraag was alleen wanneer. Maar dat het zo groot zou worden en zoveel leed zou veroorzaken.”

Onrust en paniek

Toen de eerste patiënten zich in het Zaaans Medisch Centrum aandienden, was het voor Christine en haar collega Anneke Kramer alle hens aan dek. “Er waren zoveel vragen, zeker vanuit verpleegkundige hoek. Hoe besmettelijk is het virus? Hoe ziek word je ervan? Hoe bescherm je jezelf tegen het virus?” “Behalve van het RIVM kregen we veel informatie van andere zieken-

huizen en vanuit het ROAZ-overleg (Regionaal Overleg Acute Zorgketen – red.). Met zoveel informatie moesten we uiteindelijk wel onze eigen lijn trekken. Die hebben we vastgelegd in protocollen die we bij de verpleegkundigen hebben getoetst. Het moet tenslotte voor hen werkbaar zijn. Daarnaast hebben we ook trainingen en scholingen verzorgd, bijvoorbeeld over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Gelukkig konden we zo heel wat zorgen wegnemen.”

Mondmaskers

Thuiswerken was er voor Christine niet bij: “Er waren dagen, dan vloog ik van de ene naar de andere afdeling. Gewoonweg omdat mensen met dringende vragen zaten. Dat kun je niet op afstand doen. Zeker als

mensen boos of ongerust zijn. Dit was bijvoorbeeld het geval toen werd afgeschaald naar een chirurgisch mond-neusmasker, dat overigens ook goed beschermt tegen COVID-19. In zo’n situatie moet je met mensen in gesprek gaan en ze goede informatie geven.”

Ook de inkopers van het Zaaans Medisch Centrum deden een beroep op de expertise van Christine en haar

collega’s: “In het begin was er een groot tekort aan mondmaskers, dus moesten zij naarstig op zoek. Aanbieders waren er wel, maar kreeg je dan de juiste kwaliteit? Samen hebben we gekeken of ze voldoen aan de normen en of ze daadwerkelijk de filtercapaciteit hebben die wordt beloofd. Daarvoor stuurden we de mondkapjes naar Kalibra International BV.”

“Natuurlijk krijg je soms te maken met heftige emoties.”

Eenheid

Christine kijkt met dankbaarheid terug op een periode die ook voor haar uitdagend was: “Natuurlijk krijg je soms te maken met heftige emoties. Maar wat me vooral is bijgebleven, is de eenheid in het ziekenhuis om er samen de schouders onder te zetten. Om samen de zorg zo goed en zo veilig mogelijk door te laten gaan.”

Christine Bank.

Buddy's over hun werk op de COVID-units: “Zelfs de kleinste bijdrage werd gewaardeerd”

Toen de nood hoog was, sprongen kinderarts Danielle Blom, kinder- en high-care neonatologieverpleegkundige Natasja Gest-Overberg en teamcoördinator ICT Marja Groen bij op de COVID-units in het Zaanse Medisch Centrum.
Hoe herinneren zij zich deze periode?

Natasja kan zich de eerste beelden uit Italië nog goed herinneren. “Die drukke IC's daar, en hier ging het leven gewoon door. Het was zo onwerkelijk. Wat voor virus komt er op ons af? En hoe beschermen we onszelf? Die onbekendheid zorgde bij mij wel voor de nodige stress. En dan is er opeens de vraag of je als buddy wilt helpen. Daar heb ik niet lang over na hoeven denken. Je wilt je collega's toch graag helpen.”

Omdat ze op de high-care neonatologie ook werkt met monitoren en apparaten die de longfunctie onder-

steunen, koos Natasja voor de rol als buddy op de intensive care. “Voordat ik aan de slag kon, moest ik wel een aantal pittige e-learningmodules doorlopen. Daarnaast mochten we twee dagen stagelopen op de IC om te zien wat er van ons verwacht werd.”

Samenwerking

Kinderarts Danielle Blom stond haar collega's bij op de Acute Opname Afdeling (AOA): “Het is ontzettend fijn als je iets kunt doen bij zo'n noodsituatie. Toegegeven, werken op zo'n afdeling was wel buiten mijn

comfortzone, maar uiteindelijk was het ook interessant om weer op een volwassenenafdeling mee te kijken. Hoe organiseren zij de zorg? Het was bovendien goed voor de onderlinge samenwerking: als kinderarts hebben we normaal gesproken niet veel contact met de internisten en de longartsen. Nu kon ik hen bijstaan en was ik weer even een beetje arts-assistent net als vroeger.”

Teamcoördinator ICT Marja Groen vervulde haar buddyrol ook op de IC: “Sommige collega's vroegen zich af wat ik als ICT'er op de intensive care deed, maar ik ben van oorsprong verpleegkundige. Omdat ik deels nog in de kinderthuiszorg werk, heb ik mijn BIG-registratie nog. Zo kon ik dus helpen met de verpleegtechnische handelingen waartoe ik bevoegd ben.”

Enthousiasme

Natasja, Danielle en Marja zijn alle drie vol lof over de toegankelijkheid en het enthousiasme van de collega's. Natasja vertelt: “Verpleegkundi-

gen, IC-artsen, intensivisten, anesthesiologen – iedereen was ontzettend blij met de hulp die er kwam. Zelfs als ze het razend druk hadden, waren ze bereid om zaken goed uit te leggen. Het zorgde voor een enorm welkome saamhorigheidsgevoel: zelfs de kleinste bijdrage werd gewaardeerd.”

Marja: “Als buddy heb ik me altijd zoveel mogelijk aangepast aan de IC-verpleegkundige met wie ik op dat moment meeliep. Wat vindt iemand prettig? De een wil alles samen doen, de ander vraagt je alles aan te vullen of de telefoon op te nemen. Petje af voor de IC-verpleegkundigen die op de recoveryafdeling moesten werken, waar tijdens de eerste golf ook IC-bedden stonden. Als je daar werkt, ben je echt alles kwijt. Dan is het fijn dat je als buddy kunt helpen.”

Onvoorstelbaar

Natasja herinnert zich nog sommige patiënten: “Een man in de 60 komt binnen op de IC, rechtop zittend in bed, goede kleur, babbels voor tien. Hij was doodziek, maar dat zag je

niet aan hem. Alleen de labuitslagen vertelden een ander verhaal. Binnen een uur was die patiënt geïntubeerd en lag hij op zijn buik. Nog geen tien dagen later overleed hij... Onvoorstelbaar.”

Ook Danielle was onder de indruk van wat ze tijdens de heftigste weken van de coronacrisis meemaakte: “Behalve het ziektebeeld vond ik de eenzaamheid van de patiënten heel naar. Door de coronamaatregelen kon niemand hen bezoeken. Op de kinder-afdeling kennen wij dat niet. Daar is altijd een ouder bij het kind.”

Al even indrukwekkend vond ze de gesprekken die intensivisten en internisten moesten voeren met patiënten en hun partners, wanneer ze niet in aanmerking kwamen voor de IC. “En dan was er nog die gepensioneerde arts die zijn vak vanwege COVID-19 weer had opgepakt en uiteindelijk zelf op de IC belandde.”

“Dat gevoel van ‘het kan dus wél’ in zo’n heftige periode is voor iedereen zo belangrijk.”

Veerkracht

Tegenover de trieste verhalen staat de enorme veerkracht van patiënten. Natasja vertelt: “Mensen die maandenlang één stap vooruit en drie stappen achteruit zetten, en dan opeens de bocht nemen en weer een twinkel in de ogen krijgen. Je ziet ze vooruitgaan: de eerste keer op de rand van het bed, de eerste keer rechtop staan, de eerste keer naar de deur lopen. Allemaal mijlpalen in het herstel. Zo’n mooie overwinning doet wat met alle medewerkers op de IC. Dat gevoel van ‘het kan dus wél’ in zo’n heftige periode is voor iedereen zo belangrijk.”

HR-manager Francis de Vries: “Je moet alles opnieuw uitvinden”

HR-manager Francis de Vries maakte deel uit van het crisisbeleidsteam en stond met haar afdeling voor pittige wervings- en scholingstaken. *Hoe beleefde zij 2020?*

Francis kan zich het weekend van 13 maart nog goed herinneren. “Van de ene op de andere dag moest alles anders. Ik heb het weleens vergeleken met een grote reorganisatie, waarbij je alles opnieuw moet uitvinden. Ons reguliere HR-werk stopte en we kregen nieuwe taken. Zo moesten we extra medewerkers werven en inroosteren, zorgen voor ondersteuning en kijken welke scholing er nodig was voor de extra inzet.”

Gelukkig konden we rekenen op vele collega's en afdelingen die wilden helpen. Iedereen wilde dicht bij het vuur zijn. Collega's die normaal meer op de achtergrond blijven, stonden opeens in de frontlinie. Die saamhorigheid tegenover de ellende van het virus was heel bijzonder.”

Mental support

Of ze de coronacrisis ook terugzag in de verzuimcijfers? “In de eerste golf

hebben we nog geen twintig besmettingen onder de medewerkers gehad. Natuurlijk was de situatie op de COVID-units voor medewerkers wel heel heftig om mee te maken. Zeker in het begin zag je echt de wanhoop bij de verpleegkundigen en dokters. Een opmerking die veel indruk op mij heeft gemaakt, kwam van een dokter die zei: ‘Je bent opgeleid om mensen beter te maken, maar nu heb ik de meest zieke patiënten helemaal niks te bieden.’ Dat is natuurlijk verschrikkelijk.”

“Voor hen en alle andere medewerkers die met coronapatiënten werkten, is er samen met de zorgmanagers, de afdeling Psychologie en de geestelijke zorg snel een mental supportteam opgezet. Daar kon iedereen terecht voor eventuele psychische hulp. Binnen het beleidsteam en het management hebben we op een gegeven moment

expliciet benoemd dat we ook elkaar in de gaten moesten houden. We hebben dagen, nachten en weekenden doorgewerkt om alles voor elkaar te krijgen. En dan lukte het nog niet allemaal: je liep constant achter de feiten aan.”

“We hebben dagen, nachten en weekenden doorgewerkt om alles voor elkaar te krijgen.”

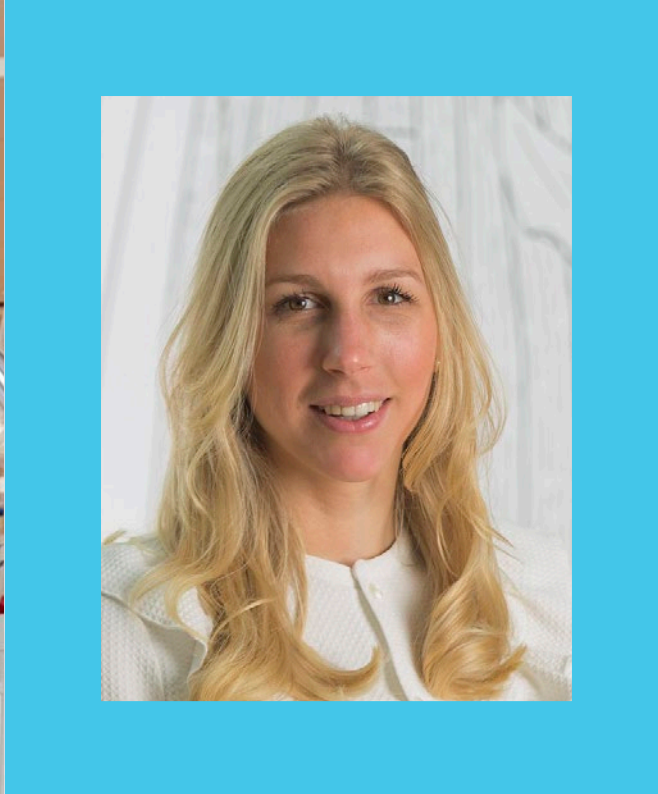
Letten op terugslag

In de tweede golf lag het verzuim hoger, “maar ziekenhuisbreed viel het nog steeds erg mee. Dat zie je vaker: op het moment dat je veel van mensen vraagt, houden ze het vol. Zeker ook omdat ze intrinsiek gemotiveerd zijn om in de zorg te werken. Ik maak me meer zorgen over het moment dat mensen kunnen ontspinnen: de kans is aanwezig dat ze dan een terugslag krijgen. Daar moeten we alert op blijven.”

“Neemt niet weg dat de steun vanuit de samenleving medewerkers ook goed heeft gedaan. Gigantische hoeveelheden taart, chocolaatjes, bloemen, zeepjes – we kregen van alles. Aanvankelijk hebben we de verdeling zelf nog gedaan. Daarna konden we gelukkig rekenen op collega's elders uit het ziekenhuis. Zo hebben we ook dat weer samen voor elkaar gebokst.”

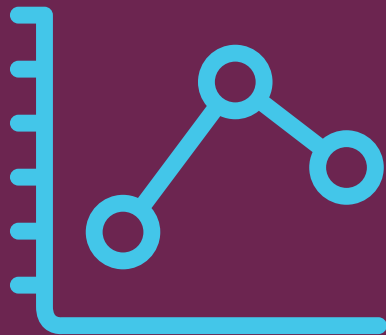
4. Financiën

Het Zaans Medisch Centrum is het eerste ziekenhuis in Nederland dat door de gevolgen van de Coronacrisis een verlies presenteert. Hoewel we op onze zorgproducten, net als andere ziekenhuizen, een normaal rendement behalen heeft het Zaans Medisch Centrum 2020 afgesloten met een verlies van € 1,6 miljoen. Zonder coronacrisis zouden we een licht positief resultaat hebben geboekt.

Tijdens de coronacrisis zagen we in de zorg een grote solidariteit tussen ziekenhuizen en andere zorgpartijen. Er werd beter dan ooit samengewerkt. Ook het Zaans Medisch Centrum droeg daaraan bij. Die solidariteit komt helaas niet in de vergoedingsregelingen naar voren. Waar sommige ziekenhuizen zo'n twintig miljoen euro aan de COVID-financiering overhielden, daar eindigde het Zaans Medisch Centrum met een verlies van € 1,6 miljoen. En dat terwijl ziekenhuizen en zorgverzekeraars afspraken dat geen enkele ziekenhuis door COVID in de rode cijfers mocht komen. Daarnaast kampt het Zaans Medisch Centrum met een resistente NDM bacterie waarvoor veel kosten ter bestrijding hiervan. Onze inspanningen hiervoor worden gemaakt ten behoeve van het publieke belang.

“Grote solidariteit aan de zorgkant, maar niet in de financiële afwikkeling”

Een toelichting op balans en resultaat

- In het negatieve resultaat van € 1,6 miljoen zijn **bijzondere, incidentele baten en lasten** opgenomen, zoals de kosten en opbrengsten door het Covid-19 virus en de NDM-bacterie.
- **Het eigen vermogen** is in 2020 verminderd tot € 31,2 miljoen. Met dit vermogen voldoet het ZMC op 0,1% na aan de solvabiliteitsratio zoals afgesproken met de banken.
- **De totale omzet** groeide met € 8 miljoen ten opzichte van 2019.

De omzet steeg enerzijds door hogere verkoop dure geneesmiddelen. Onder de omzet is tevens een bedrag van € 5,4 miljoen opgenomen inzake continuïteit bijdrage COVID-19. Daarnaast is de ontvangen subsidie van de Zorgbonus € 2,2 miljoen opgenomen onder de opbrengsten. Onder overige bedrijf opbrengsten 2019 is de steun van de zorgverzekeraars opgenomen voor de kosten van de NDM-bacterie. In 2020 is deze niet opgenomen voor een bedrag € 1,6 miljoen.

- **De personeelskosten** stegen door de groei van het aantal fte's. Als gevolg van COVID-19 zijn de kosten voor het inhuren van personeel gestegen met € 3 miljoen. Daarnaast is de uitbetaling van de Zorgbonus van € 2,2 miljoen opgenomen onder de personeelskosten.
- De stijging van de **materiële kosten** bedraagt € 3,3 miljoen.

De stijging van de **patiënt-gebonden kosten** heeft een directe relatie met de geleverde Covid zorg. In de materiële kosten zijn eveneens Covid gerelateerde kosten opgenomen en de bestrijdingskosten van de NDM-bacterie.

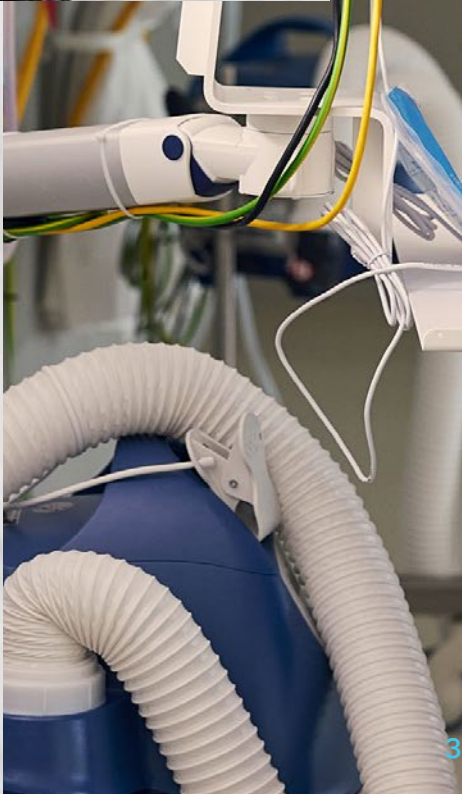
Resultaat

Met het behaalde resultaat voldoen we behoudens de solvabiliteit aan de met de banken afgesproken normen.

Geconsolideerde cijfers Zaans Medisch Centrum:

Balans per	31-12-2020	31-12-2019
Activa	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	160.371.608	168.679.860
Financiële vaste activa	5.677.060	3.237.968
Vlottende activa	31.435.780	36.910.338
Totaal activa	197.484.448	208.828.166
Passiva	€	€
Groepsvermogen	31.240.319	32.825.812
Voorzieningen	2.289.525	1.891.609
Langlopende schulden	115.186.053	128.597.143
Kortlopende schulden	48.768.551	45.513.602
Totaal passiva	197.484.448	208.828.166
Resultatenrekening	2020	2019
Bedrijfsopbrengsten zorgprestaties	166.872.776	158.387.131
Bedrijfsopbrengsten overig	12.745.390	13.042.597
Totaal opbrengsten	179.618.166	171.429.728
Personeelskosten	83.356.879	74.040.532
Materiële kosten	84.242.959	80.904.819
Afschrijvingen	10.578.843	11.073.020
Financiële baten en lasten en vennootschapsbelasting	3.024.978	4.341.717
Totale bedrijfslasten	181.203.659	170.360.088
Resultaat	-1.585.493	1.069.640

Dit jaarverslag is een uitgave
van het Zaans Medisch Centrum

Koningin Julianaplein 58
1502 DV Zaandam
(075) 650 29 11
contact@zaansmc.nl
www.zaansmedischcentrum.nl

